

[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Civilinės Bylos](#) > [Įrodymų Rinkimas](#) > [Malta](#)

Įrodymų rinkimas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Malta

1 Įrodinėjimo pareiga

1.1 Kokios yra įrodinėjimo pareigos paskirstymo taisyklės?

Pagal Organizavimo ir civilinio proceso kodekso 562 straipsnį įrodinėjimo pareiga tenka kaltinimą teikiančiam asmeniui (malt. *Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili*): „pareiga įrodyti faktinę aplinkybę visais atvejais tenka ją nurodžiusiai šaliai“.

1.2 Ar yra normų, atleidžiančių nuo pareigos įrodyti tam tikrus faktus? Kokiais atvejais? Ar galima tam tikrą teisinę prielaidą paneigti pateikiant įrodymus?

Taip, tokios taisyklės yra ir jos nurodytos Organizavimo ir civilinio proceso kodekso 627 ir tolesniuose straipsniuose. 627 straipsnyje minimi dokumentai, kuriuos galima pateikti kaip įrodymą ir kurių tikrumo įrodyti nereikia, pvz.:

- Maltos vyriausybės dokumentai, pasirašyti ministro ar juos parengusio departamento vadovo, arba, jo nesant, jo pavaduotojo, padėjėjo ar kito pasirašyti tokius dokumentus įgalioto žemesnio rango pareigūno;
- bet kurio Maltos vyriausybės departamento registrai;
- visi kompetentingų valdžios institucijų pasirašyti viešieji dokumentai, įtraukti į valstybinį leidinį;
- Maltos vyriausybės įgaliojimu išspausdinti ir tinkamai paskelbti Maltos vyriausybės aktai;
- Maltos teisingumo teismų ir bažnyčios teismų dokumentai ir registrai;
- Viešojo registro tarnybos ir Žemės registro išduoti liudijimai;
- Civilinių bylų teismo pirmųjų rūmų leidimu išduoti jūrų protestai;
- kiti Krovinių laivų prekybos įstatyme minimi dokumentai (įskaitant kanclerio ar kito įgalioto pareigūno pasirašytus registracijos liudijimus ir visus kitus kanclerio ar kito įgalioto pareigūno pasirašytame registracijos liudijime įrašytus dalykus).

Galima pateikti ir kitus dokumentus, kurių turinui įrodinėjimo pareiga netaikoma, tačiau būtina įrodyti jų tikrumą. Pavyzdžiui:

- pagal įstatymą ar vyriausybės leidžiamus bet kokios įstaigos ar valstybinės organizacijos dokumentus ir registrus;
- parapijų aktus ir registrus, susijusius su gimimu, santuoka ir mirtimi, ir pagal įstatymą dalyvaujant parapijos dvasininkui patvirtintus dokumentus;
- Maltos valstybinių notarų dokumentus ir registrus;
- prekiautojų pagal įstatymą tvarkomas apskaitos knygas, atsižvelgiant tik į komercinio pobūdžio susitarimus ar sandorius;
- valstybės maklerių pagal įstatymą tvarkomas apskaitos knygas, atsižvelgiant tik į sutarties šalių komercinio pobūdžio santykius.

Galima teikti įrodymus, paneigiančius tokių dokumentų turinį.

Be minėtų dokumentų, Maltos įstatymų (Civilinio kodekso) 16 skyriuje reglamentuota dar viena prielaida, t. y.,

kad susituokusiems tėvams gimęs vaikas yra žmonos vyro vaikas. Šios teisinės prielaidos negaliojimas gali būti įrodytas civilinių bylų teismui (šeimos bylų skyriui) pateikiant priesaika patvirtintą pareiškimą ir šios prielaidos negaliojimo įrodymus.

1.3 Kiek teismas turi būti įsitikinęs tam tikro fakto egzistavimu, kad galėtų juo pagrįsti savo sprendimą?

Kad civilinėse bylose būtų priimtas sprendimas, teismas turi būti įsitikinęs, kad atsižvelgiant į tikėtinas aplinkybes yra pateikta pakankamai įrodymų.

2 Įrodymų rinkimas

2.1 Ar įrodymai visuomet renkami šalies prašymu, ar tam tikrais atvejais teisėjas įrodymus gali rinkti ir savo iniciatyva?

Teismo byloje kiekviena šalis, nepaisant jos interesų, gali liudyti savo asmeniniu prašymu, kitos byloje dalyvaujančios šalies prašymu arba jeigu teismas išskviečia ją liudyti *ex officio*. Kai bylos nagrinėjimas pradedamas pateikiant priesaika patvirtintą pareiškimą, reikia sudaryti liudytojų sąrašą. Tas pats taikoma priesaika patvirtintam atsiliėpimui – privaloma į jį įtraukti liudytojų sąrašą. Atitinkamą pareiškimą būtina pateikti tik jei šaliai prireikia šaukti sąrašė nenurodytą liudytoją.

2.2 Jeigu šalies prašymas rinkti įrodymus patenkinamas, kokie veiksmai atliekami toliau?

Teismui patenkinus prašymą dėl įrodymų rinkimo, liudytojai šaukiami atvykti į teismą įteikiant šaukimą, išduotą juos sušaukti norinčiai šaliai pateikus prašymą. Prašymai išduoti šį šaukimą į teismą Maltos magistratų teisme ir žemesnės jurisdikcijos Gozo magistratų teisme gali būti pateikiami žodžiu.

2.3 Kokiais atvejais teismas gali atmesti šalies prašymą gauti įrodymus?

Teismas gali atmesti šalies pateiktą prašymą apklausti liudytoją, jei jis yra advokatas, įgaliotinis arba dvasininkas. Be to, paprastai posėdyje dalyvaujantis asmuo negali būti šaukiamas būti liudytojas toje pačioje byloje. Tačiau tam tikrose bylose teismui leidžiama taikyti šią taisyklę savo nuožiūra, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių. Tokiais atvejais taip pat taikomi specialūs įstatymai, kuriais reglamentuojama valstybės ir tarnybinė paslaptis ir kuriais draudžiama atskleisti slaptą ir konfidencialią informaciją. Be to, prašymas gali būti atmestas, jeigu teismas nutaria, kad liudytojas nėra reikšmingas bylai.

2.4 Kokios būna įrodinėjimo priemonės?

Įrodymus galima pateikti trimis būdais: pateikiant dokumentus, *viva voce* ir pateikiant rašytinius patvirtinimus.

2.5 Kaip gaunami liudytojų parodymai? Ar ekspertų įrodymai gaunami kita tvarka? Kokia tvarka teikiami rašytiniai įrodymai ir eksperto išvados (nuomonės)?

Paprastai nagrinėjant bylą liudytojų apklausa vykdoma *viva voce* viešame teismo posėdyje. Tačiau įstatyme numatyti ir kiti galimi įrodymų rinkimo būdai:

- rašytiniu priesaika patvirtintu pareiškimu pateikti įrodymus gali ir Maltoje, ir užsienyje gyvenantys liudytojai;
- jeigu asmuo ketina išvykti iš Maltos, serga ar yra pagyvenęs, iki bylos nagrinėjimo gali mirti ar tapti neveiksnius arba negali atvykti į posėdį, teismas gali paskirti asmens parodymus išklaussiantį teismo įgaliotinį. Tokiais atvejais liudytojui skirti klausimai ir jo atsakymai surašomi raštu, o liudytojas pasirašo dokumentą arba vietoj parašo padeda kryželį;
- teismas taip pat gali paskirti papildomą teisėją išklausti tam tikro liudytojo, ypač tais atvejais, jei liudytojas dėl amžiaus negali išeiti iš namų;
- jeigu liudytojas gyvena užsienyje, advokatas gali pateikti prašymą, kad Maltos teismas pavestų kitos šalies teisėsaugos institucijoms apklausti toje šalyje esantį liudytoją. Liudytoją apklausti prašanti šalis turi raštu pateikti klausimus ir nurodyti apklaussiant liudytoją jos vardu pasirodysiančio asmens vardą, pavardę ir adresą;

- jeigu teismui atrodo tinkama, jis gali leisti liudytojui pateikti įrodymus garso arba vaizdo įrašų forma;
- teismas gali pasitelkti teisės ekspertus suteikdamas jiems teisę išklaudyti liudytojus ir priimti priesaikas.

Jeigu parodymų išklaudyti skiriamas teisės ekspertas, jis turi teisę naudotis teismo turimomis priemonėmis.

2.6 Ar tam tikros įrodinėjimo priemonės yra svaresnės už kitas?

Visos įrodinėjimo priemonės laikomos vienodai svarbiomis.

2.7 Ar tam tikri faktai turi būti įrodyti tik tam tikromis įrodinėjimo priemonėmis?

Ne, tačiau visuomet turi būti pateikiami geriausi įrodymai.

2.8 Ar įstatyme nustatyta liudytojų pareiga duoti parodymus?

Taip, visi į teismą pašaukti liudytojai privalo duoti parodymus. Tačiau negalima liudytojo versti atsakyti į klausimus, jeigu dėl to jam gali grėsti baudžiamasis persekiojimas.

2.9 Kokiais atvejais jie gali atsisakyti duoti parodymus?

Bet kurios byloje dalyvaujančios šalies sutuoktinis laikomas kompetentingu liudytoju ir vienos iš šalių prašymu gali būti priverstas duoti parodymus byloje. Tačiau vienas sutuoktinis negali būti priverstas atskleisti to, ką kitas sutuoktinis galėjo konfidencialiai pasakyti jam gyvenant susituokus, be to, sutuoktinis negali būti verčiamas atsakyti į klausimus, dėl kurių jo sutuoktiniui gali grėsti baudžiamasis persekiojimas.

Kitos išimtys dėl bylos faktinių aplinkybių gali būti taikomos advokatams, įgaliotiniams ar dvasininkams. Tačiau advokatui ar įgaliotiniui gavus kliento sutikimą arba dvasininkui gavus išpažintį atlikusio asmens sutikimą, jie gali būti apklausti dėl jiems patikėtos informacijos (gavus sutikimą): advokatas ar įgaliotinis – dėl kliento jiems patikėtos informacijos, susijusios su byla, ir dvasininkas – dėl faktinių aplinkybių, apie kurias jis sužino klausykoje arba per išpažintį.

Apskaitininkai, gydytojai, socialiniai darbuotojai, psichologai ir santuokos konsultantai negali būti verčiami atskleisti jiems klientų pateiktos informacijos, kai tai laikoma profesine paslaptimi arba jeigu jie šią informaciją sužinojo eidami profesines pareigas, išskyrus tuos atvejus, kai yra teismo nurodymas. Ši teisė taip pat taikoma tokią slaptą informaciją įpareigotam perteikti vertėjui.

Profesinės paslapties saistomi liudytojai negali atskleisti paslapties ar konfidencialios informacijos, išskyrus tam tikras aplinkybes, remiantis bylai taikoma tam tikra teise.

2.10 Ar atsisakęs liudyti asmuo gali būti nubaustas arba priverstas duoti parodymus?

Jeigu liudytojui deramai įteiktas šaukimas ir jis neatvyksta į teismą, jis apkaltinamas nepaklusimu teismo sprendimui ir yra nedelsiant nuteisiamas ir jam paskiriama bauda. Teismas, išdavęs atvedsinimo arba arešto orderį, gali priversti liudytoją atvykti į teismą ir liudyti kitame posėdyje. Tačiau teismas gali panaikinti paskirtą baudą, jeigu liudytojas nurodo neatvykimo į teismą priežastis, kurios teismui atrodo įtikinamos.

2.11 Ar yra asmenų, iš kurių negali būti gaunami įrodymai?

Liudyti gali bet kuris psichiškai sveikas asmuo, jeigu jo gebėjimams netaikoma jokių išimčių. Liudyti galiu bet kokio amžiaus asmuo, jeigu jis suvokia, kad duoti melagingus parodymus yra neteisėta.

2.12 Kokį vaidmenį atlieka teisėjas ir šalis apklausiant liudytoją? Kokiomis sąlygomis liudytoją galima apklausti per vaizdo konferenciją ar naudojant kitas technologijas?

Per apklausą arba kryžminę apklausą teismas gali bet kuriuo metu užduoti liudytojui bet kokį klausimą, kurį teismas laiko reikalingu ar tikslingu. Tačiau kiekviena byloje dalyvaujanti šalis, nepaisant jos interesų, gali liudyti savo arba kitos byloje dalyvaujančios šalies prašymu arba teismui iškvietus ją liudyti *ex officio*.

Kai byla susijusi su nepilnamečiais asmenimis, teisėjas paprastai išklauso nepilnametį *uždaramame posėdyje* arba nepilnamečiui išklaudyti paskiriamas vaiko teisių apsaugos atstovas.

Ne Maltoje gyvenantys liudytojai išklausomi per vaizdo konferenciją.

3 Įrodymų vertinimas

3.1 Ar teismui priimant sprendimą taikomi apribojimai, jeigu šalis įrodymus gavo neteisėtai?

Jeigu įrodymai surinkti teisėtai, teismui nėra jokių kliūčių priimti sprendimą. Vienintelė išimtis paprastai taikoma tuomet, jeigu teismas nepripažįsta aplinkybių, kurias liudytojas teigia sužinojęs iš kitų asmenų, ar aplinkybių, kurias nurodė kitos šalys, kurias atitinkamai galima pašaukti liudyti.

3.2 Ar mano parodymai bus laikomi įrodymais, jeigu esu bylos šalis?

Taip, šaliai leidžiama teikti pareiškimus byloje.

4 Ar ši valstybė narė pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 2 straipsnio 1 dalį nurodė kitas institucijas, kompetentingas rinkti įrodymus teismo proceso civilinėse ar komercinėse bylose tikslais pagal šį reglamentą? Jei taip, kokiose bylose jos yra kompetentingos rinkti įrodymus? Ar jos gali prašyti tik surinkti įrodymus, ar taip pat padėti rinkti įrodymus remiantis kitos valstybės narės prašymu? Taip pat žr. pranešimą pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 2 straipsnio 1 dalį

Ne.

■ Paskutinis naujinimas: 07/01/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.